

AYT

%100 ÖSYM
Formatında

Kafa Dengi

EXTRA COĞRAFYA SORU BANKASI

1156 soru >>

Tamamı Video Çözümlü | Akıllı Tahtaya Uyumlu
Farklı Soru Tipleri | Kazanım Detaylı Cevap Anahtarı

**EXTRA
LAAAR**

Ekstra Sarmal Deneme
Kafadengi TV

Siber Öğrenci Koçu

Ayşe Gören

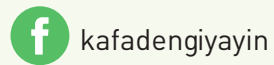
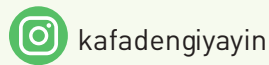
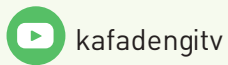

Ürün Adı	: AYT Extra Coğrafya Soru Bankası
Ürün No	: KA00-SS.02SBN12
ISBN	: 978-625-707-96-93
Yayın Yönetmeni	: Elif Çağlar
Proje Koordinatörü	: Yasemin Korkmaz
Yazar	: Ayşe Gören
Dizgi-Mizanpaj	: Kafa Dengi Dizgi / Seçkin Duyan
Dijital Uygulama	: Ömer Faruk Erdem
Kapak Tasarım	: Bull Ajans
Baskı	: Yeni Devir Matbaacılık ☎ 0 212 471 71 50 Sertifika No: 41910
İletişim	: ☎ 0 212 275 00 35 🌐 www.kafadengiyayinlari.com Gülbahar Mah. Cemal Sururi Sk. No:15 / E Halim Meriç İş Merkezi Kat: 9 Mecidiyeköy - İSTANBUL

Copyright © Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre her hakkı Eksen Yayıncılık ve Eğitim Malz. San. Tic. A.Ş.'ye aittir. Eksen Yayıncılık'ın yazılı izni olmaksızın, kitabın herhangi bir şekilde kısmen veya tamamen çoğaltılması yasaktır.

Akıllı Tahta Uygulaması → akillitahta.kafadengiyayinlari.com/
Öğretmenlerimiz ücretsiz olarak indirebilir.

SEVGİLİ GENÇ ARKADAŞIM, BU KİTAPTA BİR SORU BANKASINDAN ÇOK DAHA FAZLASINI BULACAKSIN!

Kafa Dengi Yayınları olarak Extra Serisiyle yanındayız. "Neden Extra?" dersin, bu serimize soruların dışında işine çok yarayacağını düşündüğümüz ve sınava hazırlanmanı sağlayacak "Extra Sarmal Denemeler" ekledik. Ayrıca her konuyla paralel olarak hazırlanmış video ders anlatımlarına "KafadengiTV" YouTube kanalımızdan ulaşabilirsin.

Tabii ki bu kadar değil! Testlerimizin kurgusunu da konuları en kolay öğrenebileceğin şekilde planladık. Her üniteyi mikro konulara böldük. Extra bilgiden sonra her mikro konudan seviye 1, seviye 2 ve seviye 3 şeklinde kademeli testler hazırladık. Ünitelerin sonuna da üniteyi pekiştirici ünite tarama testlerini ekledik. Ayrıca takıldığın tüm soruların video soru çözümlerine testin başındaki karekodu okutarak ulaşman çok kolay.

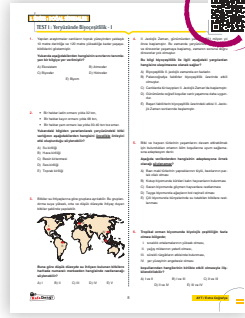
Senin başarılarına "extra" başarılar daha katabilmen için Türkiye'nin en iyileri arasında yer alan kadromuz ile hazırladığımız bu serimizle yanındayız.

Artık sıra sende! Başarı dileklerimizle.

EXTRA COĞRAFYA SORU

KONU ANLATIM VIDEOSUNU İZLE

İster kitabımızdaki karekodu okutarak istersen "kafadengitv" YouTube kanalımızdan kafa hocaların anlattığı ders videolarını izle. Soru bankamızdaki konularla YouTube kanalımızdaki konu anlatım başlıkları senkronizedir. Bu dersler, özel ders niteliğinde olup hocalarımızın özel taktikleri ile de zenginleştirilmiştir.

ADIM

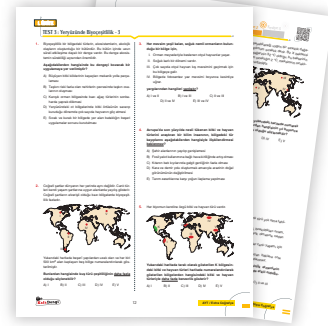

İZLEDİĞİN KONUYLA İLGİLİ TESTLERİ ÇÖZ

Seviyelendirilmiş olarak hazırlanmış

- Mikro Konu
- Ünite Tarama
- Extra Sarmal Deneme

testlerini çöz. Hiçbir adımı ve testi atlamadan ilerle.

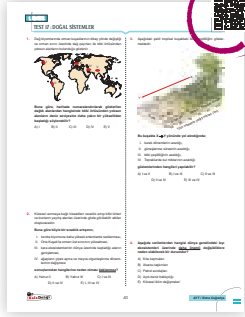

ADIM

ÇÖZEMEDİĞİN SORULARIN ÇÖZÜM VİDEOLARINI İZLE VE ÖĞREN

Testte yapamadığın ya da yanlış yaptığın sorunun "karekod"unu okutarak sorunun çözüm videosunu hızlıca izle ve öğren.

ADIM

TESTLERİN SONUCUNA GÖRE "SİBER ÖĞRENCİ KOÇU" YKS YOLUNDA SANA YOL GÖSTERECEK VE SENİ YÖNLENDİRECEK

Testler için ister kitabın sonundaki cevap anahtarı kısmında yer alan karekodu okutarak ulaşabileceğin kazanım detaylı cevap anahtarı ile istersen daha da geliştirilmiş olan "Siber Öğrenci Koçu" uygulaması ile koçluk hizmetinden yararlan. Bu testler için ayrıntılı analiz raporlarına ve sana özel yönlendirmelere ulaş.

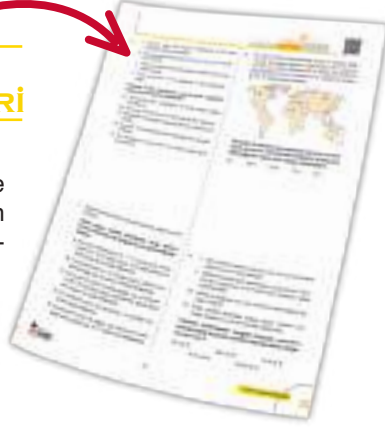
ADIM

BANKASI'NDA NELER VAR?

SEVİYELENDİRİLMİŞ MİKRO KONU TESTLERİ

Her testte, seviye 1, seviye 2, seviye 3 şeklinde kademe kademe soruların zorluk derecesini artırıp konuları pekiştirmeni istedik.

ÜNİTE TARAMA TESTLERİ

Ünitelerin sonundaki ünite tarama testlerinde, farklı tarzlardaki sorularla bilgilerinizi pekiştirmeni istedik.

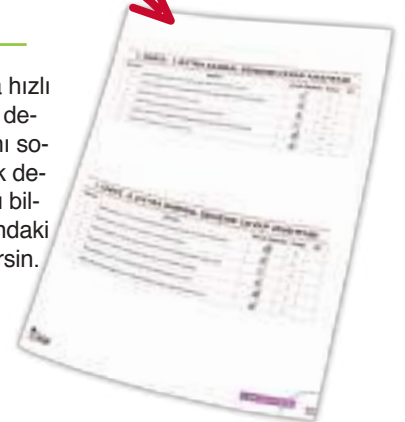
EXTRA SARMAL DENEME

Belirli periyotlarla kitabın en başından o üniteye kadar olan bilgilerinizi ölçebileceğiniz extra sarmal denemeler hazırladık.

KAZANIM DETAYLI CEVAP ANAHTARI

Eksiklerinizi nokta atışla daha hızlı belirlemen için extra sarmal denemelerin yanıt anahtarlarını soruların kazanımları ve zorluk dereceleri ile birlikte verdik. Bu bilgilere cevap anahtarı kısmındaki karekodu okutarak ulaşabilirsiniz.

İÇİNDEKİLER

DOĞAL SİSTEMLER

01

Yeryüzünde Biyoçeşitlilik	8
Ekosistemin Ögeleri ve İşleyişi	16
Enerji Akışı ve Madde Döngüleri	18
Su Ekosistemlerinin İşleyişi	24
Doğadaki Ekstrem Olaylar	28
Doğa ve Değişim	34
Küresel İklim Değişimi	36
▶ Ünite Tarama	38
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 1	42
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 2	44

BEŞERİ SİSTEMLER

02

Nüfus Politikaları	46
Türkiye'nin Nüfus Politikaları ve Nüfus Projeksiyonları	52
Şehirler ve Etki Alanları	54
Türkiye'de Şehir ve Kırsal Yerleşmeleri	60
Geçmişten Geleceğe Şehir ve Ekonomi	62
Üretim - Dağıtım ve Tüketim	66
Doğal Kaynaklar	74
Türkiye'de Doğal Kaynaklar ve Ekonomi	78
▶ Bölüm Tarama	80
Türkiye'nin Ekonomi Politikaları	84
Türkiye Ekonomisinin Sektörel Dağılımı	86
Türkiye'de Tarım	88
Türkiye'de Hayvancılık	94
Türkiye'de Madenler	98
Türkiye'de Enerji Kaynakları	102
Türkiye'de Sanayi	104
Türkiye'de Ulaşım	110
Türkiye'de Ticaret	114
Türkiye'de Turizm	116
Türkiye'nin Bölgesel Kalkınma Projeleri	120
Türkiye'de Bölge Sınıflandırması	124
▶ Bölüm Tarama	130
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 3	136
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 4	138

KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

03

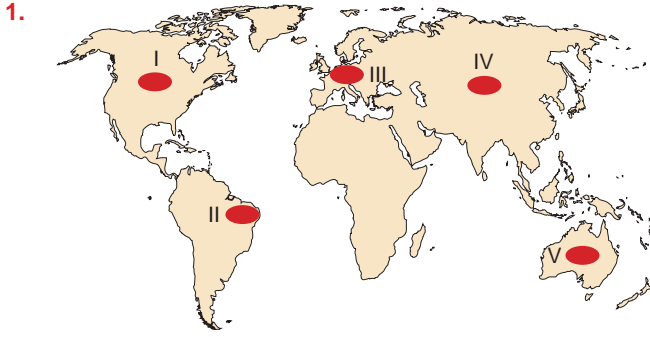
Jeopolitik Konum ve Türkiye'nin Jeopolitiği	140
İlk Uygarlıklar	144
Yeryüzündeki Kültürler	148
Türk Kültürü	152
Uluslararası Ticaret	154
Uluslararası Turizm	158
Ülkelerin Gelişmişlik Ölçütleri	162
Gelişmiş ve Gelişmekte Olan Ülkeler	164
Tarım ve Ekonomi	168
Ülkelerin Doğal Kaynak Potansiyeli	170
Enerji Güzergâhları ve Etkileri	172
Uluslararası Örgütler	174
Çatışma Bölgeleri	178
▶ Ünite Tarama	180
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 5	186
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 6	188
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 7	190

ÇEVRE VE TOPLUM

04

Doğal Çevrenin Sınırlılığı	194
Çevre Politikaları	196
Doğal Kaynak Kullanımının Çevresel Etkileri	198
Arazi Kullanımının Çevresel Etkileri	200
Çevre Sorunları	202
Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Kullanımı	206
▶ Ünite Tarama	208
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 8	212
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 9	214
▶ Extra Sarmal Deneme Sınavı - 10	216
Cevap Anahtarı	220

TEST 2 : Yeryüzünde Biyoçeşitlilik - 2

Sonbaharda yaprak döken orman biyomundaki bitki ve hayvan türleri üzerinde araştırma yapan bir bilim insanının araştırma bölgesinin yukarıdaki haritada numaralı olarak gösterilen alanlardan hangisi olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Son yüzyılda Hint Okyanusu ve Kızıldeniz’de yaşayan canlı türlerine Akdeniz’de de rastlanmaya başlanmıştır.

Bu durum aşağıdakilerden hangisiyle daha fazla ilişkilidir?

- A) Deniz yollarında araç sayısının artması
B) Süveyş Kanalı’nın açılması
C) Akdeniz’in ticaretteki öneminin artması
D) Biyoçeşitliliğin korunması amacıyla uluslararası sözleşmelerin imzalanması
E) Akdeniz’in su sıcaklığının yükselmesi

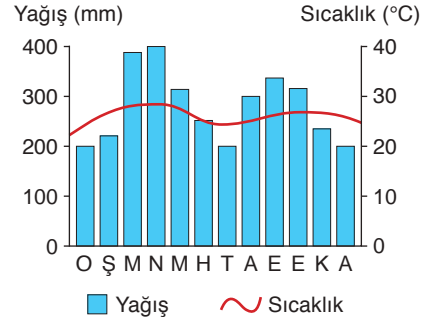
3. Aşağıda bir biyomdaki bitki türlerinin bazı yapısal özellikleri verilmiştir.

Bölgedeki bazı bitkiler suyu bulduğu zaman onu en yüksek düzeyde kullanarak kısa sürede filizlenir, meyve verir ve tohum saçar. Tohumlar su buluncaya kadar bekler. Bazı bitkilerin toprak altında çok yaygın kökleri vardır.

Bu özelliklerin belirginleşmesinde bölgenin hangi coğrafi koşulu öncelikle etkili olmuştur?

- A) Toprak türü B) Yer şekilleri
C) Jeolojik yapı D) İklim koşulları
E) Biyoçeşitlilik

4. Aşağıda bir bölgenin aylık sıcaklık ve yağış ortalamaları verilmiştir.

Bu bölge için,

- I. Biyoçeşitlilik fazladır.
II. Sıcaklık ve ışık isteği fazla olan bitkilere rastlanmaz.
III. Tropikal orman biyomu bölgesidir.
IV. Zebra ve bizonların habitatıdır.

yargılarından hangileri yanlış olur?

- A) Yalnız II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

5. Bir canlı türünün bireylerinin yaşamsal faaliyetlerini en iyi şekilde devam ettirebildiği ve türün arandığında en kolay bulunabildiği yaşam yerine ne ad verilir?

- A) Habitat B) Biyom
C) Ekosfer D) Biyosfer
E) Ekosistem

6. Her biyomun kendine ait bazı özellikleri vardır.

Aşağıdakilerden hangisi kutup biyomunun özellikleri arasında gösterilemez?

- A) Yıllık yağış miktarı azdır.
B) Hayvanlar toprak altına kazdıkları yuvalarda dinlenirler.
C) Bitki örtüsü yoktur.
D) Fok ve penguenler bulunur.
E) Biyomdaki hayvanlar hem kara hem de denizden beslenirler.

7. I. Benzer bitki ve hayvan türlerini barındıran bölgelerdir.
II. Bir canlının yaşam alanıdır.
III. Belirli bir bölgede yaşayan hayvanların tümüne verilen addır.

Yukarıda tanımı yapılan kavramlar aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

	I	II	III
A)	Biyom	Habitat	Fauna
B)	Flora	Ekosistem	Biy çeşitlilik
C)	Habitat	Flora	Biyom
D)	Ekosistem	Biy çeşitlilik	Flora
E)	Biy çeşitlilik	Biyom	Fauna

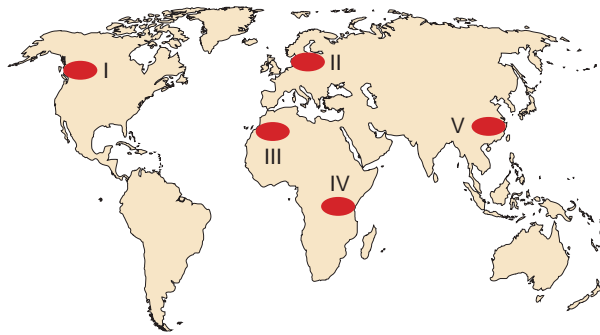
8. Tropikal orman biyomu için,

- I. Bölge orman altı florası bakımından çok zengindir.
II. Bölgedeki otçul hayvanlar yıl boyunca yiyecek bulma sıkıntısı yaşamaz.
III. Etçil hayvan türü azdır.
IV. Topraklar madensel tuzlar ve humus bakımından zengindir.

yargılarından hangileri yanlıştır?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Yeryüzünde flora ve fauna bakımından fakir ortamlar bulunur.

Yukarıdaki haritada gösterilen numaralı merkezlerden hangisi bu özellikteki ortamlara örnek gösterilebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Tanzanya'daki, Serengeti Düzlüğü'nde mayıs ayı gelip kuraklık başladığında bölgedeki 2 milyon antilop ile yarım milyon civarındaki zebra yağışların olduğu topraklara yani daha kuzeyde yer alan Kenya'nın Masai Mara bölgesine doğru göç etmeye başlar. Bu dev sürü temmuz ayı geldiğinde Kenya'daki bereketli topraklara ulaşmış olur.

Milyonlarca hayvanın bu göç hareketi;

- I. yaşam alanlarında coğrafi koşulların değişmesi sonucu hayvanların uygun yaşam koşulları bulunan ortamlara göç ettiği,
II. coğrafi şartların değişmesi durumunda canlıların yeni ortama uyum sağladığı,
III. canlıların göç hareketinde yiyecek ve su sıkıntısının etkili olduğu

olgularından hangilerine kanıt olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tundra biyomunda ve çöl biyomunda ağaçlara rastlanmaz.

Bu durum biyom bölgelerinin hangi özelliğiyle ilişkilendirilebilir?

	Tundra	Çöl
A)	Düşük sıcaklık	Yüksek sıcaklık
B)	Yetersiz yağış	Şiddetli rüzgâr
C)	Şiddetli buharlaşma	Verimsiz toprak
D)	Uzun karlı dönem	Verimsiz toprak
E)	Düşük sıcaklık	Yetersiz yağış

12. Aşağıda bazı biyom bölgeleri ile bu biyomlarda yayılış gösteren bitki türleri eşleştirilmek istenmiştir.

Yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Tundra – Kaya yosunları
B) Çöl – İlkbaharda yeşillenen yazın kuruyan otlar
C) Savan – Yüksek boylu otlar
D) Deniz biyomu – Bitkisel planktonlar
E) Çalı biyomu – Bodur ağaç ve çalılar

7. I. Bitki yapraklarındaki klorofiller, Güneş'ten gelen enerjiyi tutar.
II. Atmosferdeki azot yaprağa girer.
III. Bitkide glikoz depolanır.
IV. Serbest kalan oksijen ve fazla su terleme yoluyla yapraktan ayrılır.

Yukarıda verilenlerden hangileri fotosentez sürecinde yer almaz?

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve II
D) III ve IV E) I, II ve III

8. Cansız çevre ekosistemler üzerinde etkilidir.

Aşağıdakilerden hangisinde cansız çevrenin canlı hayatı üzerindeki etkisi ile ilgili bir bilgiye yer verilmemiştir?

- A) Bir hektar kayın ormanı yılda 68 ton toz emmektedir.
B) Bitkiler gündüz fotosentez yapmaktadır.
C) Okyanuslardaki canlıların çoğu güneş ışınlarının erişebildiği ilk 100 metrelik derinlikte yaşar.
D) Salyangozlar genellikle kireçli topraklarda yoğunlaşırlar.
E) Bazı çöl hayvanları genellikle hareket halinde olup yalnız gölgede dinlenirler.

9. Aşağıda ekosistemlerde gerçekleşen iki olaya yer verilmiştir.

I. olay : Cansız ortamdaki inorganik maddelerin organik besinlere dönüştürülmesi

II. olay : Canlı dokularında bulunan organik besinlerin inorganik maddelere dönüştürülmesi

Bu olaylar aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	<u>I. olay</u>	<u>II. olay</u>
A)	Fotosentez	Beslenme
B)	Solunum	Fotosentez
C)	Fotosentez	Ayrıştırma
D)	Beslenme	Solunum
E)	Yanma	Solunum

10. Aşağıda bazı ekosistemlerde besin zincirinin ilk halkasını oluşturan canlılara yer verilmiş istenmiştir.

Buna göre verilen seçeneklerden hangisi yanlıştır?

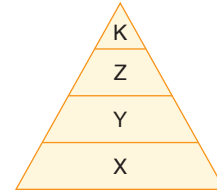
- A) Nilüfer – Göl sazlığı
B) Çalılar – Bodur ağaçlar
C) Otlar – Likenler
D) Kurbağalar – Solucanlar
E) Sarmaşıklar – Ağaç yosunları

11. Aşağıda bir ekosistemde yer alan canlılardan bazılarının yer verilmiştir.

Verilen canlılardan hangisi bu ekosisteme ait besin piramidinde diğerlerinden farklı bir beslenme seviyesinde yer alır?

- A) Çekirge B) Zürafa
C) Tavşan D) Tiftik keçi
E) Kurbağa

12. Aşağıda bir ekosistemdeki besin piramidi gösterilmiştir.

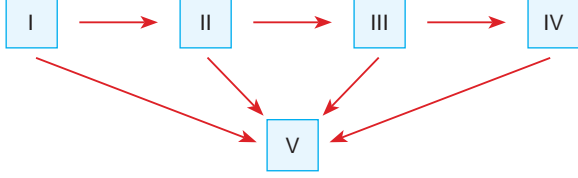
Bu piramitte belirtilen canlılar ile ilgili aşağıda verilen yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Ekosistemdeki enerjinin büyük çoğunluğu X basamağındaki canlılar tarafından kullanılır.
B) Y basamağında otçul canlılar yer alır.
C) K basamağındaki canlıların birey sayısı daha azdır.
D) Y basamağındaki canlıların yaşamsal fonksiyonları için gerekli enerji X basamağındaki canlılardan sağlanır.
E) Y basamağındaki canlı türü sayısı azalır X basamağındaki canlı türü sayısı da azalır.

1 ve 2. soruları aşağıda verilen şemadan yararlanarak cevaplayınız.

Aşağıda bir ekosistemdeki besin zincirinde yer alan canlı unsurlar numaralandırılarak gösterilmiş, besin zincirindeki enerji akışı ok işaretiyle belirtilmiştir.

1. Besin zinciri gösterilen ekosistemde yer alan bazı canlılar öğrenciler tarafından şu şekilde listelenmiştir.

- Meşe ağaçları
- Geyik
- Otlar
- Sincap
- Yılan
- Kartal
- Fare

Buna göre şemada numaralandırılarak gösterilen hangi canlıya ait örnek, öğrenci listesinde yer almamaktadır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Ekosistemdeki besin üretimi şemada numaralandırılarak gösterilen hangi canlılar tarafından gerçekleştirilmektedir?

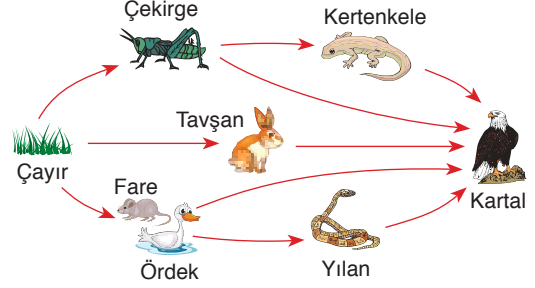
- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Bir ekosistemde enerjinin üretici canlılardan tüketici canlılara geçmesi aşağıdakilerden hangisiyle gerçekleşir?

- A) Fotosentez B) Ayrışma - çürüme
C) Beslenme D) Solunum
E) Fotoliz

Şekilde gösterilen besin zincirinden yararlanarak 4 ve 5. soruları cevaplayınız.

Aşağıda bir çayır biyomundaki besin zinciri gösterilmiştir.

4. Şekilde gösterilen besin zinciri ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

- A) Kartal hem otçul hem etçil canlılarla beslenmektedir.
B) Kertenkele ve kartal ekosistemde aynı beslenme seviyesinde bulunur.
C) Kertenkele ihtiyaç duyduğu enerjiyi çekirgeden sağlar.
D) Tavşan ve çekirge ekosistemdeki birincil tüketici canlılardır.
E) Çayır, ekosistemdeki tek üretici canlıdır.

5. Besin zincirinde yer alan canlılardan hangileri birincil tüketici canlılar arasında yer alır?

- A) Yalnız çayır
B) Çekirge - Tavşan
C) Fare - Kertenkele
D) Tavşan - Çayır
E) Çekirge - Tavşan - Ördek

6. İnorganik maddelerin sürekli olarak cansız ortamdan alınıp canlı unsurlar arasında aktarıldıktan sonra, cansız ortama tekrar verilmesi şeklinde gerçekleşen olaya ne ad verilir?

- A) Biyoçeşitlilik B) Besin zinciri
C) Madde döngüsü D) Ekosistem
E) Ekosfer

TEST 1 : Nüfus Politikaları - 1

1. Bir X ülkesinde nüfus artış hızının yükselmesi ülke ekonomisi için olumlu algılanmaktadır.

Buna göre X ülkesi için aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) Nüfusun yaş ortalaması yüksektir.
B) Kişi başına düşen gelir düşüktür.
C) İş gücü açığı fazladır.
D) Nüfusun ikiye katlanma süresi uzundur.
E) Çalışma yaşı yüksektir.

2. Nüfus artış hızının düşük, kalkınma hızının yüksek olduğu bir ülkede;

- I. nüfusun ülke içindeki dağılışının düzensiz olması,
II. yerleşme üst sınırının düşük olması,
III. iş gücü açığının fazla olması,
IV. Genç nüfus oranının az olması

özelliklerinden hangileri ülkenin nüfusunu artırma yönünde politika uygulamasına dayanak olmaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. I. Okullaşma oranının düşük olması
II. Tarım alanlarında nadas uygulamasının yaygın olması
III. Doğum oranının düşük olması
IV. Kişi başına düşen gelirin düşük olması

Yukarıda verilen özelliklerden hangileri ülkelerin nüfus politikası uygulamalarına ihtiyaç duyduğuna doğrudan kanıt olur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) I, III ve IV

4. Bir X ülkesinde nüfus artış hızını azaltıcı nüfus politikalarına, Y ülkesinde ise nüfus artış hızını artırıcı nüfus politikalarına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu bilgiden yararlanılarak iki ülke ile ilgili,

- I. Y ülkesinde kişi başına düşen gelir daha fazladır.
II. X ülkesinin yüzölçümü daha büyüktür.
III. X ülkesinde tarım gelirleri daha fazladır.
IV. Y ülkesinde genç nüfus oranı daha azdır.

karşılaştırmaları yapılmıştır.

Yapılan karşılaştırmalardan hangileri kesin değildir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) I, III ve IV

5. Aşağıdaki tabloda bazı ülkelerde doğum ve ölüm oranları verilmiştir.

Ülke	Doğum oranı (%)	Ölüm oranı (%)
Mısır	2.66	0.60
İtalya	0.83	1.00
Polonya	0.98	1.02
Mali	4.23	0.98
Sırbistan	1.02	1.30

Tabloda verilen bilgilerden yararlanılarak bu ülkelerle ilgili,

- I. Polonya'da bir yılda doğan kişi sayısı Mali'de bir yılda ölen kişi sayısına eşittir.
II. Mali'de doğal nüfus artışı diğer ülkelerden fazladır.
III. İtalya ve Polonya'da doğal nüfus artışı negatif görülmüştür.
IV. Sırbistan'da doğal nüfus artışı gerçek nüfus artışından fazladır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) III ve IV E) I, II ve III

6. Hem doğum hem de ölüm oranının düşük olduğu bir ülkede,

- I. Göç nedeniyle nüfus kaybı fazladır.
- II. Nüfusun niteliğini iyileştirmeye yönelik politikalara ihtiyaç vardır.
- III. Yaşlı nüfus oranı fazladır.
- IV. Genç nüfus oranı düşüktür.

özelliklerinden hangileri görülür?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, III ve IV

7. Aşağıda bazı ülkelerde nüfusun ikiye katlanma süreleri verilmiştir.

Ülke	Yıl
Bolivya	47
Bangladeş	60
Danimarka	189
Finlandiya	236
Ermenistan	469

Verilen tablo ülkelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisiyle ilgili doğrudan bir bilgiye ulaşılmasına olanak sağlar?

- A) Nüfus yoğunluğu
- B) Nüfus artış hızı
- C) Nüfusun cinsiyet durumu
- D) Ülkenin göç alışı
- E) Ortalama ömür

8. Nüfus artış hızının yüksek olduğu ülkelerde bazı demografik sorunlar yaşanır.

Aşağıdakilerden hangisi bu sorunlar arasında gösterilemez?

- A) Bağımlı nüfus oranı fazladır.
- B) Kişi başına düşen gelir düşüktür.
- C) Çalışma yaşı düşüktür.
- D) İş gücü açığı fazladır.
- E) Okullaşma oranı azdır.

9. Günümüzde gelişmiş Avrupa ülkelerinde nüfus artışını hızlandırıcı nüfus politikaları uygulanmaktadır.

Bu ülkelerin hangi özelliği bu duruma neden olan temel faktörler arasında gösterilebilir?

- A) Birincil faaliyetlerde çalışan nüfus oranının düşük olması
- B) Yaşlı nüfus oranının fazla olması
- C) Şehir nüfusu oranının fazla olması
- D) Çalışan nüfus içinde kadın nüfus oranının fazla olması
- E) Ham madde ithalatının fazla olması

10. • Artan iş gücü ihtiyacını karşılayabilmek için nüfus artışı desteklenmektedir.
• Çocuk sahibi ailelere maddi destek sağlanmaktadır.

Yukarıda verilen özellikler aşağıdaki ülkelerden hangisiyle ilişkilendirilebilir?

- A) Almanya B) Çin
C) Bangladeş D) Mısır
E) Endonezya

11. Nüfusun niteliğini ve niceliğini etkileyen bilinçli uygulamalara nüfus politikası adı verilir.

Aşağıda bazı nüfus politikaları bu politikaları uygulayan ülkelerle eşleştirilerek verilmek istenmiştir.

Yapılan eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

	Nüfus artış hızını azaltmak	Nüfusun niteliğini iyileştirmek
A)	Rusya	İsviçre
B)	İsviçre	Romanya
C)	Fransa	Rusya
D)	Japonya	Türkiye
E)	Endonezya	İran

1. Günümüzde gelgit enerjisi üretim sistemlerine Batı Avrupa kıyılarında rastlanır. Ancak üç tarafı denizlerle çevrili Anadolu kıyılarında bu özellikteki bir üretim sistemi kurulması planlanmamaktadır.

Bu durum Anadolu kıyılarının hangi özelliğinin bir sonucudur?

- A) Genellikle kıyı ile iç bölgeler arasındaki ulaşımın zor olması
B) Kıta sahanlığının dar olması veya kıta sahanlığı sorunlarının yaşanması
C) Kıyılarda etkili mevsimlik rüzgârların olmaması
D) Gel git genliğinin düşük olması
E) Kıyılarında dalga ve akarsu birikim şekillerine rastlanması

2. Ormanlar geçmişten günümüze her dönem önemini korumuş bir doğal kaynaktır.

Günümüzde Türkiye'de;

- I. balıkçı teknelerinin yapımı,
II. mesken inşası,
III. yakacak temini,
IV. kağıt üretimi,
V. mobilya yapımı

alanlarından hangilerindeki orman kaynaklarının kullanımını, yerini dolduracak alternatif kaynaklar geliştirildiği için daha büyük oranda azaltılmıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

3. Aşağıda bir yörede son 10 yıllık süreç içerisinde meydana gelen bazı gelişmeler verilmiştir.

- I. İletişim alt yapısının yenilenmesi
II. Cam fabrikalarının kurulması
III. Demir yollarının modernize edilmesi
IV. Biyodizel üretiminin başlaması

Bu gelişmelerden hangilerinin yörede bir doğal kaynağın önem kazanmasında doğrudan etkili olduğu söylenebilir?

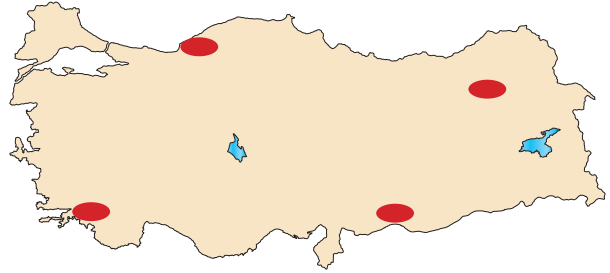
- A) I ve II B) I ve III C) II ve IV
D) III ve IV E) I, II ve III

4. Türkiye'nin Karadeniz kıyı kuşağı boyunca tahrip edilmiş orman alanlarının kendini yenilemesi diğer kıyı bölgelerine göre daha kolaydır.

Bu durum Karadeniz kıyı kuşağı ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini doğrular?

- A) Yer yüzeyinde eğim ve engebe fazladır.
B) İklim koşulları orman gelişimine uygundur.
C) Yöre halkı balıkçılığa yönelmiştir.
D) Yörede sanayi gelişmemiştir.
E) Yörede hava kirliliğinin az olması orman gelişimini kolaylaştırmaktadır.

- 5.

Türkiye'nin doğal kaynak potansiyeli dikkate alındığında haritada taralı olarak gösterilen merkezlerde aşağıda belirtilen doğal kaynaklardan herhangi birinin yüksek potansiyelle bulunması beklenmez?

- A) Uzun güneşlenme süresi
B) Çayır ve otlaklar
C) Fosil yer altı kaynakları
D) Kereste ham maddesi olan ormanlar
E) Geniş alüvyal topraklar

6. Türkiye'nin doğal kaynak potansiyeli ve doğal kaynak kullanımını ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Sosyoekonomik yapıdaki değişim doğal kaynak kullanımını artırmaktadır.
B) Doğal kaynak çeşitliliği fazla olan bir ülkedir.
C) Doğal gaz ve petrol gibi doğal kaynaklarda iç talebin tümü ithalat yoluyla karşılanmaktadır.
D) Güneşli gün sayısının fazla olması ekonomiye katkı sağlamaktadır.
E) Arazinin engebeli yapısı hidroelektrik enerji üretim potansiyelini artırmıştır.

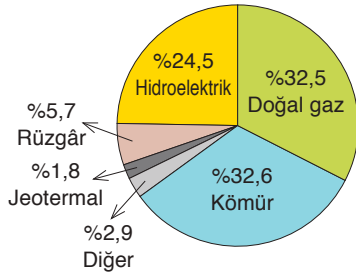

7. Turizm geliri sağlayan bazı unsurlar doğal turistik kaynak olarak sınıflandırılabilir.

Aşağıdakilerden hangisinin bu özellikte olduğu söylenbilir?

- A) Pamukkale travertenleri (Türkiye)
B) Keops piramidi (Mısır)
C) Taç Mahal (Hindistan)
D) Petra Antik Kenti (Ürdün)
E) Sümela Manastırı (Türkiye)

8. Aşağıdaki grafikte Türkiye’de elektrik enerjisi üretiminde kullanılan doğal kaynakların kaynak türüne göre oranı gösterilmiştir.

Grafikten yararlanılarak;

- I. enerji üretiminde tükenebilir doğal kaynakların payının fazla olduğu,
- II. enerjinin bir kısmının yerli ve yenilenebilir kaynaklardan üretildiği,
- III. enerjide fosil yakıt kullanımının çevreci yaklaşımlar nedeniyle azaltıldığı,
- IV. termik elektrik santrallerinin kaynak potansiyeli nedeniyle Türkiye geneline daha düzenli dağıldığı

bilgilerinden hangilerine ulaşamaz?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

9. Türkiye'nin önemli doğal kaynaklarından birisi göllerdir.

Göllerin ülke ekonomisine aşağıdaki alanların hangisinde herhangi bir katkı sağladığı söylenemez?

- A) İçme ve kullanma suyu temini
B) Jeotermal enerji üretimi
C) Balık ve kamış gibi su ürünlerinin elde edilmesi
D) Tarım alanlarının sulanması
E) Turizm geliri elde edilmesi

10. Aşağıda bazı yerleşmeler bu yerleşmelerde öne çıkan doğal kaynaklarla eşleştirilmek istenmiştir.

	Yerleşme	Doğal kaynak
I	Rize	Orman
II	Erzurum	Otlaklar
III	Bilecik	Plajlar
IV	Adana	Verimli tarım toprakları
V	Çanakkale	Rüzgâr gücü

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

11. Aşağıda bir doğal kaynağın Türkiye’deki kullanımı ile ilgili bilgiler verilmiştir.

- Doğal kaynağın kullanımı yeterli düzeyde değildir.
- Kullanımı ülke ekonomisi ve çevre açısından önem taşımaktadır.
- Kaynağın potansiyeli hava koşullarından etkilenmektedir.

Bu doğal kaynak aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Rüzgâr gücü
B) Doğal gaz
C) Mera alanları
D) Bor mineralleri
E) Jeotermal enerji

12. Türkiye'nin dağlık alanları ormancılık, yaylacılık, turizm ve maden çıkarımı amacıyla yararlanılabilen önemli doğal unsurlardır.

Buna göre haritada numaralı merkezlerden hangisinde yukarıdaki faaliyetlerin yürütüldüğü bir dağlık alan bulunduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

TEST 18 : BEŞERİ SİSTEMLER

1. Aşağıdaki tabloda iki ürünün dünya üzerindeki önemli üretim alanları ile pazar alanları verilmiştir.

	Ham madde üretim alanı	Mamül madde üretim alanı	Pazar alanı
I	Basra Körfezi ülkeleri	İzmit ve İzmir kıyı kuşağı	Ankara ve İstanbul yerleşmeleri
II	Güney Afrika Cumhuriyeti	Hollanda, Belçika, Danimarka	Gelir seviyesi yüksek ülkeler

Bu ürünler aşağıdakilerden hangisinde doğru eşleştirilmiştir?

	I	II
A)	Petrol	Kömür
B)	Doğal gaz	Petrol
C)	Jeotermal enerji	Orman
D)	Petrol	Elmas
E)	Doğal gaz	Optik

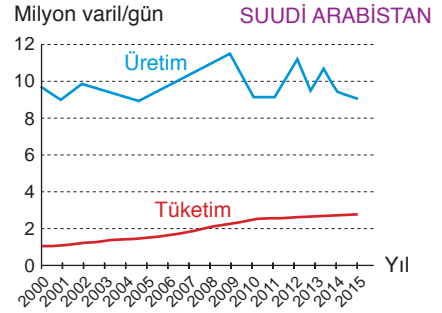
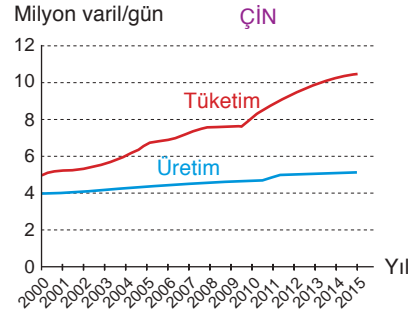
2. Jeotermal enerji üretimi yapan bir firmanın, tesisin kuruluş yeri seçiminde aşağıdakilerden hangisini öncelikle dikkate alması beklenir?

- A) İklim koşullarının elverişli olması
B) Kara ve demir yolu bağlantılarının güçlü olması
C) Ham maddeye yakın olunması
D) Pazara yakın olunması
E) Yeryüzeyinin engebesiz olması

3. Aşağıdaki ülkelerden hangisinin yalnız kendi doğal kaynaklarını kullanarak kağıt ve kereste sanayisini geliştirmesi beklenmez?

- A) Kanada
B) Rusya
C) Brezilya
D) Kongo
E) Cezayir

4. Aşağıdaki grafiklerde Suudi Arabistan ve Çin'in petrol üretim ve tüketim miktarları gösterilmiştir.

Grafiklerden yararlanılarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Çin son yıllarda kendi petrol üretiminin iki katı kadar petrol tüketmektedir.
B) Suudi Arabistan önemli petrol üreticilerinden birisidir.
C) Suudi Arabistan için petrol bir ihracat ürünüdür.
D) Çin'de petrol üretimi tüketime paralel artış göstermiştir.
E) Suudi Arabistan'ın petrol üretiminde iklim koşulları nedeniyle yıllara göre farklılık görülür.

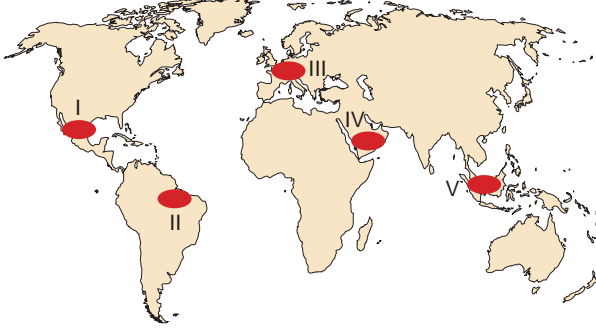
5. Kış sıcaklık ortalamasının 0 °C'nin altında olduğu ve yaz mevsiminin serin geçtiği bir yörede aşağıdaki ekonomik faaliyetlerden hangisi sürdürülemez?

- A) Kış turizmi
B) Mera hayvancılığı
C) Madencilik
D) Turunçgil tarımı
E) Kümes hayvancılığı

BÖLÜM TARAMA TESTİ - 1

6. Kahveye olan talebin artması onun anavatanı dışında Yemen, Hindistan, Doğu Hint Adaları (Endonezya-Malezya), Kolombiya, Meksika ve Brezilya gibi pekçok ülkede yetiştirilmesinde etkili olmuştur.

Kahve tarımı bölgelerinin coğrafi özellikleri dikkate alındığında yukarıdaki haritada numaralandırılarak gösterilen bölgelerden hangisinin kahve tarımı yapılan alanlardan birisi olduğu söylenemez?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

7. Güneydoğu Asya'da Borneo Adası üzerinde bulunan Brunei, zengin petrol ve doğal gaz yatakları ile gür muson ormanlarına sahiptir. Ülkede çalışan nüfusun büyük bir bölümü petrol çıkarımı ve petrole dayalı sanayi kollarında çalışmaktadır. Ülkede diğer sanayi kolları fazla gelişmemiştir. Ülkede kişi başına düşen milli gelir 79 bin dolardır. Bu gelir dengeli dağılmıştır.

Yukarıdaki parçadan yararlanılarak Brunei ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Ülkede nüfus yoğunluğu azdır.
B) Doğal kaynaklar ülkedeki refah seviyesini yükseltmiştir.
C) Tarım sektöründe çalışan nüfus oranı azdır.
D) Ülkede sanayi doğal kaynakların varlığına bağlı olarak gelişme göstermiştir.
E) Ülkede III. jeolojik dönemde oluşmuş araziler bulunmaktadır.

8. • Demir-çelik
• Kağıt
• Deri

Yukarıdaki ürünlerin üretim sistemleri için aşağıda verilenlerden hangisinin ortak olduğu söylenebilir?

- A) Ham madde ihtiyacını hayvancılık faaliyetleri karşılar.
B) Üretim sistemlerinin su ihtiyacı fazladır.
C) Üretim, yerel pazarlara yöneliktir.
D) Üretim tesisleri kömür ocaklarına yakın kurulur.
E) Üretim, iklim koşullarından doğrudan etkilenir.

9. Türkiye'de çok sayıda çimento fabrikası bulunur.

Bu tesislerin kuruluş yeri seçiminde aşağıdakilerden hangisi öncelikle dikkate alınmıştır?

- A) Ham madde kaynağına yakınlık
B) Elverişli iklim koşulları
C) Liman bölgelerine yakınlık
D) Yerşekillerinin engebellenliği
E) İş gücü fazlalığı

10. Kazakistan ve Türkmenistan'ın sahip olduğu doğal kaynaklar ve coğrafi konumları dikkate alındığında bu ülkelerde aşağıdaki faaliyetlerden hangisinin yürütülmesi beklenmez?

- A) Petrokimya sanayi
B) Ormancılık
C) Tahıl tarımı
D) Küçükbaş hayvancılık
E) Doğal gaz çıkarımı

EXTRA SARMAL DENEME SINAVI

3

SOSYAL BİLİMLER - 1

1. Aşağıdaki haritada numaralı bazı bölgeler ile bu bölgelerde biyoçeşitliliğe ait bazı özellikler verilmiştir.

- Yaz kuraklığına dayanıklı bazı çalı türleri ile bodur ağaçlar yayılış gösterir. Yabani koyun ve keçilere rastlanır.
- Dünyada biyoçeşitlilik bakımından en zengin alanlardan birisidir. Bölgede geniş yapraklı, yüksek boylu ve yıl boyunca yeşil kalan ağaçlar sık bir orman örtüsü oluşturmuştur.
- Kısa ve serin geçen yaz mevsiminde yeşeren otlar bölgenin doğal bitki örtüsünü oluşturur. Ormanlara rastlanmaz. Misk öküzü, boz ayı ve palyaço ördek bu bölgede rastlanabilecek hayvan türleridir.
- Kışlar çok soğuk, yazlar çok sıcaktır. Bölgeye yıllarca yağış düşmeyebilir. Bitkilerin derin kök sistemi vardır. Bitkiler kuraklığa dayanıklıdır.

Buna göre verilenler arasında hangi bölgeye ait bir bilgi yoktur?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

2. Türkiye’de Devlet Planlama Teşkilatının hazırladığı 1963-1967 yılları arasında uygulamaya konulan I. Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda yurt dışına işçi göçünün özendirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Bu durum ülkede;

- işsizliğin azaltılması,
- nüfus artış hızının düşürülmesi,
- nüfusun sektörel dağılımının dengeli hâle getirilmesi
- okullaşma oranının artırılması

çalışmalarından hangilerini desteklemeyi amaçlamaktadır?

- A) I ve II B) I ve IV C) II ve III
D) II ve IV E) III ve IV

3. “Tüm diğer Avrupa şehirleri gibi Paris’te de asıl fonksiyonel ve demografik gelişim Sanayi Devrimi sonrasında gerçekleşti. Kurulan büyük fabrikalar ve artan iş olanakları sayesinde şehrin -----” **diyene bir şehir coğrafyacısı cümlesini aşağıdakilerden hangisiyle tamamlarsa doğru bir yargı oluşturmuş olmaz?**

- göç alışı artmıştır.
- fonksiyonel çeşitliliği artmıştır.
- etki alanı genişlemiştir.
- üretim kapasitesi artmıştır.
- birincil faaliyetlerde istihdam ettiği nüfus oranı artmıştır.

EXTRA SARMAL DENEME SINAVI - 3

4. Günümüzde teknoloji hızla gelişmektedir. Teknolojinin gelişmesi ulaşım ağının gelişmesine, ulaşım ve iletişim hızının artmasına olanak sağlamaktadır.

Yukarıda verilen gelişmelerin aşağıdakilerden hangisine neden olması beklenmez?

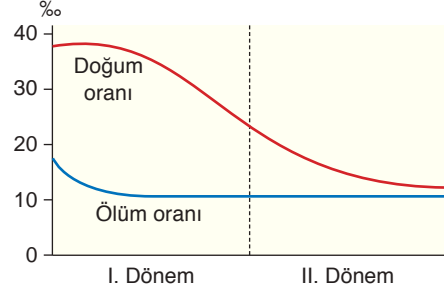
- A) Üretim merkezleri ile tüketim merkezleri arasındaki etkileşimin artması
B) Devletlerin yabancı sermayeyi teşvik eden politikalara yönelmesi
C) Küresel ticarete konu olan ürünlerin dolaşım hızının artması
D) Üretim, tüketim ve dağıtım faaliyetlerinin küresel boyutta etki oluşturmaları
E) Üretim ve tüketim miktarının artması
5. Aşağıdaki tabloda Türkiye’de tarımı yapılan bazı ürünlerin yeterlilik oranı verilmiştir.

Tarım ürünü	Yeterlilik oranı (%)
Fındık	587.8
Kayısı	483.7
Patates	100.8
Şekerpancarı	100

Tarım ürünlerinin yeterlilik oranı dikkate alındığında Türkiye’nin tarım faaliyetleri için öncelikle aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kayısı tarımı alanları şekerpancarı tarımı alanlarından geniştir.
B) Şekerpancarı tarımı alanları daha fazla sınırlandırılmıştır.
C) İhracata yönelik fındık ve kayısı üretimi yapılmaktadır.
D) Patates ve şekerpancarı üretim alanlarının doğal koşulları birbirine daha çok benzemektedir.
E) Fındık tarımı bölgelerinde mevsimlik iş gücü ihtiyacı daha fazladır.

6. Aşağıdaki grafik, bir ülkenin gelişme ve kalkınma sürecine bağlı olarak demografik yapısında meydana gelen değişimi göstermektedir.

Ülkenin verilen dönemlerde çeşitli nüfus politikaları uyguladığı bilindiğine göre bu ülke ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yanlış olur?

- A) I. dönemde nüfus artış hızını azaltmaya yönelik politikalar uygulanmıştır.
B) II. dönemde dışarıya yapılan göçler teşvik edilmiştir.
C) II. dönem boyunca doğal nüfus artışı düşmüştür.
D) II. dönem sonunda nüfus durağan bir görünüm kazanmıştır.
E) I. dönemde genç bağımlı nüfus oranında düşüş gerçekleşmiştir.

1. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin gelişmişlik seviyesinin yüksek olduğunu kanıtlayacak bir bilgi değildir?

- A) Tarımda modern yöntemlerin kullanılması
- B) İkincil faaliyetlerde çalışan nüfus oranının fazla olması
- C) Avrupa Birliği'ne üye olması
- D) Ortalama ömrün uzun olması
- E) Sanayi ürünlerinin ihracattaki payının fazla olması

2. Hızlı sanayileşme süreci yaşayan bir ülkenin;

- I. ham madde kullanımı,
- II. enerji kaynaklarındaki çeşitlilik,
- III. kişi başına düşen gelir,
- IV. birincil faaliyetlerdeki nüfus oranı

özelliklerinden hangilerinde artış olması ülkenin sanayileşme süreciyle ilişkilendirilemez?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

3. Aşağıdaki tabloda üç ülkede çalışan nüfusun sektörel dağılımı verilmiştir.

Ülke	Tarım	Sanayi	Hizmet
I	67	11	22
II	5,6	27,2	77,2
III	23	14	63

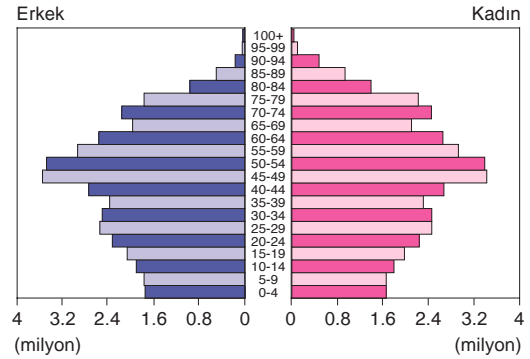
Yalnız tablodan yararlanılarak bu ülkelerle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) I. ülkede tarımsal üretim miktarı en fazladır.
- B) II. ülkede çalışan kişi sayısı en fazladır.
- C) III. ülke tarımda kendi kendine yetebilen ülkeler arasındadır.
- D) II. ülkenin gelişmişlik seviyesi daha yüksektir.
- E) I. ülkede tarım çalışmaları daha kısa bir dönemde tamamlanır.

4. Aşağıdakilerden hangisi bir ülkenin gelişmişlik seviyesini belirlemede kullanılan kriterler arasında yer almaz?

- A) Okullaşma oranı
- B) Çalışan nüfusun sektörel dağılımı
- C) Satın alma gücü
- D) Kişi başına düşen gazete sayısı
- E) Yerleşme üst sınırı

5. Aşağıda bir ülkede nüfusun yaş gruplarına göre dağılışı gösterilmiştir.

Ülkelerin gelişmişlik seviyesinin nüfus yapısı üzerindeki etkisi dikkate alındığında verilen ülkenin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Almanya
- B) Kuveyt
- C) Mısır
- D) Endonezya
- E) İran

6. Aşağıdakilerden hangisi geri kalmış ülkelerin genel özellikleri arasında yer alır?

- A) Yaşlı nüfus içinde kadın nüfus oranının fazla olması
- B) Kişi başına düşen millî gelirin düşük olması
- C) Turizm değeri fazla olan beşeri unsurların bulunmaması
- D) Doğal kaynak bakımından fakir olmaları
- E) Kerpiç konut kullanımının yaygın olması

7. 2012 yılı Dünya Bankası verilerine göre Kanada yıllık bütçesinin % 11,2'sini sağlık alanına ayırırken bu oran Endonezya'da % 2,7'dir.

Bu durum öncelikle ülkelerin aşağıdaki özelliklerinden hangisi bakımından farklı olduğuna kanıt olur?

- A) Nüfus ve cinsiyet durumu
B) Gelişmişlik düzeyi
C) Salgın hastalık riski
D) Bebeklik çağındaki ölüm oranı
E) Nüfus artış hızı

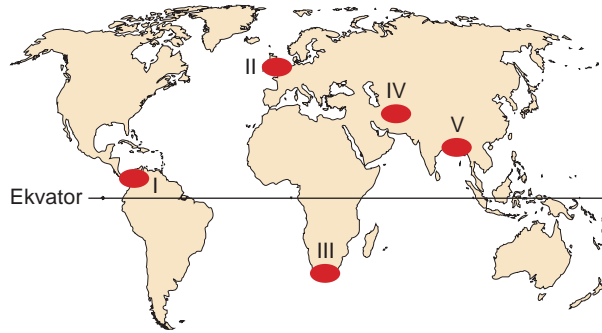
8. Doğum oranının düşük, ortalama ömrün uzun olduğu bir ülkede;

- I. yaşlılık,
II. düşük gelir,
III. işsizlik,
IV. beslenme yetersizliği

sorunlarından hangilerinin görüldüğü söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
D) II ve IV E) III ve IV

9. Aşağıdaki haritada bazı yerler numaralandırılarak gösterilmiştir.

Haritada numaralandırılan yerlerden hangisinde bulunan ülkelerin gelişme endeksinin daha yüksek olması beklenir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

10. Aşağıda geri kalmış veya gelişmekte olan ülkelere ait bazı özellikler ile bu özelliklerin ortaya çıkardığı bazı sonuçlar verilmiştir.

Buna göre yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

Özellik	Sonuç
A) Üretimde teknoloji kullanımını yetersizdir.	İnsan gücüne duyulan ihtiyaç fazladır.
B) Tarımsal üretim doğal koşullara bağlıdır.	Üretimde yıllara göre dalgalanma görülür.
C) Sanayi gelişmemiş, yaşam standartları düşüktür.	Enerji tüketimi azdır.
D) Sağlık hizmetleri yetersizdir.	Ortalama ömür kısadır.
E) Şehirlerde alt yapı hizmetleri yetersizdir.	Kırdan kente doğru göç fazladır.

11. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından 1990 yılında İnsani Gelişme Raporu yayınlanmaya başlamıştır.

Bu rapora göre, insani gelişmenin temel ölçütleri belirlenirken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmamıştır?

- A) Garanti altına alınmış insan hakları
B) Siyasi özgürlük
C) Tarım faaliyetlerine ayrılan arazi oranı
D) Satın alma gücü
E) Ortalama ömür uzunluğu

12. Ülkeler arası sosyoekonomik gelişmişlik düzeyini yansıtan İnsani Gelişme Endeksi (İGE) ülkeleri gelişmişlik düzeyi fazla olandan az olana doğru sıralar.

Buna göre bu listede aşağıdaki ülkelerden hangisi diğerlerinin önünde yer alır?

- A) Çin B) Türkiye C) Fransa
D) Brezilya E) Meksika

1. Çıkış noktası Irak'ın Al Basrah limanı olan bir petrol tankeri İtalya'nın Trieste limanına gidecektir.

Bu tankerin;

- I. Korint,
- II. Babül Mendep,
- III. Hürmüz,
- IV. Süveyş

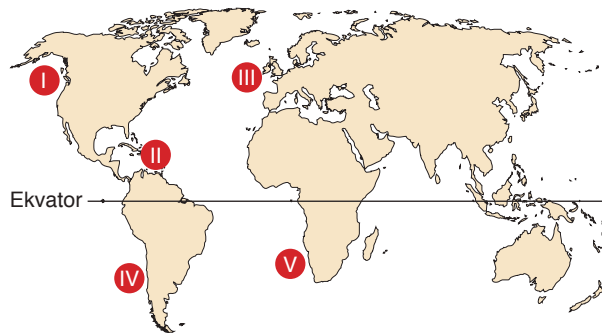
kanal ve boğazlarının hangilerini geçmesi beklenmez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

2. Geçmişte 1956 - 1957 Kanal Krizi ve Altı Gün Savaşı gibi siyasi çatışmaların odağı olan kanal aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cebelitarık B) Kiel C) Çanakkale
D) Süveyş E) Panama

3. 1979 yılında toplam 470 bin ton petrol yüklü iki tanker Venezuela'ya 40 km uzaklıkta çarpıştı. Çıkan yangında 29 denizci hayatını kaybetti. 300 bin ton petrol deniz suyunun kirlenmesine neden oldu.

Yukarıda verilen olayın haritada numaralı bölgelerden hangisinde su ekosistemine daha çok zarar verdiği söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

4. TANAP, Azerbaycan'ın Şah Deniz 2 Gaz Sahası doğal gazını Türkiye'ye ardından Avrupa'ya taşımaktadır. Boru hattı Türkiye'ye Gürcistan sınırındaki Ardahan ilinden girmekte, 20 ilden geçerek Yunanistan sınırındaki Edirne'ye ulaşmaktadır. Boru hattının 19 km'si Marmara Denizi geçişi olmak üzere toplam 1850 km'dir.

Türkiye üzerinden geçen bu boru hattının;

- I. Azerbaycan doğal gazının en ekonomik şekilde Avrupa'ya taşınması,
- II. Avrupa'nın Rus gazına olan bağımlılığının azalması,
- III. Türkiye'nin enerji koridoru hâline gelmesi,
- IV. Türkiye limanlarının öneminin artması

gelişmelerinden hangilerine olanak sağladığı söylenebilir?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve III
D) II ve IV E) III ve IV

5. Aşağıda bir internet haberine yer verilmiştir.

Türkiye enerjide sadece enerji koridoru değil aynı zamanda enerji üssü olma stratejileri yürütmektedir. Türkiye, Rusya ve Azerbaycan ile geliştirdiği işbirliğiyle hem enerji ihtiyacını uygun koşullarda karşılamak hem enerji koridoru oluşturmak hem de rafineri ve diğer enerji yatırımlarının önünü açarak enerji üssü bir ülke hâline gelmek için fırsatlar oluşturmaya çalışmaktadır.

Türkiye'nin haberde yer alan hedefleri gerçekleştirdiği varsayılırsa bu durumun ülkede;

- I. jeopolitik öneminin artması,
- II. ithalat giderlerinin azalması,
- III. petro kimya sanayisinin gelişmesi,
- IV. birincil faaliyetlerde çalışan nüfus oranının artması

sonuçlarından hangilerine ulaşılmasına olanak sağlayacağı söylenebilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III
D) II ve IV E) I, II ve III

6. Tengiz (Kazakistan) - Novorossiysk (Rusya) petrol boru hattı yılda 26 milyon ton petrol taşıma kapasitesine sahiptir. Kazakistan'ın Tengiz Bölgesi'nden çıkarılan ham petrol bu boru hattı ile Rusya'nın Karadeniz kıyısındaki liman kentine taşınmakta buradan da tankerlerle dünya pazarlarına sunulmaktadır.

Bu boru hattının Türkiye üzerinde oluşturduğu en önemli etki aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkiye ile Rusya arasındaki ticaret hacmini artırması
B) Türkiye'nin Orta Asya Türk cumhuriyetleri ile ilişkilerini geliştirmesi
C) İstanbul ve Çanakkale boğazında tanker trafiğini artırması
D) Türkiye'deki boru hattı uzunluğunu artırması
E) Türkiye'de deniz ulaşımını geliştirmesi

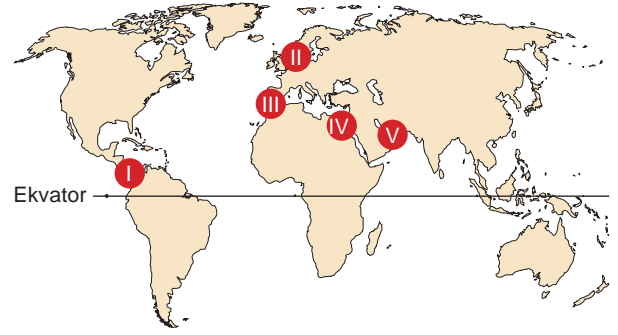
7. Aşağıdaki haritada bir doğal gaz boru hattı projesinin belirlenen güzergahı gösterilmiştir.

Yalnız bu harita incelendiğinde bu proje için aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Proje iki ayrı bölgenin doğal gazını tek bir boru hattı ile taşımayı planlamaktadır.
B) Boru hattının Türkiye topraklarındaki uzunluğu diğer ülkelere göre daha fazla olacaktır.
C) Boru hattı Hazar Havzası doğal gazını Avrupa'ya taşımayı hedeflemektedir.
D) Boru hattından sevk edilen doğal gazın tüm Balkan ülkeleri tarafından kullanılması planlanmaktadır.
E) Proje Avusturya'nın Avrupa'da önemli bir doğal gaz dağıtım noktası olmasını hedeflemektedir.

- 8.

Yukarıda konumları numaralı olarak gösterilen boşak ve kanallardan hangisi günlük petrol geçiş miktarından ilk sırada yer alır?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. Dünyanın birçok yerinde doğal gaz ve petrol üretim ve tüketim alanları arasında boru hatları yapılmış veya yapımı planlanmıştır.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi boru hatları bulunan veya yapımı planlanan güzergahlardan birisi olamaz?

- A) Rusya - Almanya doğal gaz boru hattı
B) Rusya - Çin - Japonya petrol boru hattı
C) İtalya - İsviçre - Fransa doğal gaz boru hattı
D) İran - Pakistan - Hindistan doğal gaz boru hattı
E) Irak - Türkiye petrol boru hattı

10. Aşağıda çıkış ve varış noktaları verilen petrol boru hattı güzergahlarından hangisi Afganistan ve Pakistan'ın enerji koridoru olmasına olanak sağlar?

Çıkış noktası	Varış noktası
A) Orta Asya	Hint Okyanusu kıyıları
B) Irak	Basra körfezi kıyıları
C) Orta Asya	Akdeniz kıyıları
D) Hazar Gölü Havzası	Karadeniz kıyıları
E) Rusya	Karadeniz kıyıları

TEST 21 : KÜRESEL ORTAM: BÖLGELER VE ÜLKELER

1. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin jeopolitik önemini artıran etkenler arasında sayılamaz?

- A) Genç ve aktif bir nüfusa sahip olması
- B) İstanbul ve Çanakkale boğazlarını kontrol etmesi
- C) Stratejik önemi fazla olan yer altı kaynaklarına sahip olması
- D) Uluslararası transit ticaret ve enerji aktarımında kavşak noktada bulunması
- E) İki kıtayı birbirine bağlayan tüp tünellerin inşa edilmesi

2. Aşağıdakilerden hangisi Türkiye'nin coğrafi konumunun ülkeye sağladığı avantajlar arasında yer almaz?

- A) Çok sayıda Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapması
- B) Transit ticaret gelirlerinin fazla olması
- C) Ilıman iklim koşullarına sahip olması
- D) Tarım yapılan ürün çeşitliliğinin fazla olması
- E) Dünyada en çok turist alan ülkelerden birisi olması

3. Ünlü düşünür ve yazar Voltaire Türkler, Müslümanlar ve Ötekiler adlı eserinde "Türklerin sanatı kumandanlıktır. Otuz milleti bayrağı altında toplayan bir devlet kurmayı başarmışlardır. Türk imparatorluğu Avrupa devletlerinden hiçbirine benzemez." demiştir.

Voltaire'in bu sözleri Türk kültürünün,

- I. Çağını aşan yönetim biçimlerine sahiptir.
- II. Çok eski ve köklü bir kültürdür.
- III. Yoğun olarak tarım ve hayvancılık faaliyetleri yürütülür.
- IV. Disiplinli ve güçlü bir orduya sahiptir.

özelliklerinden hangilerine işaret etmektedir?

- A) Yalnız I
- B) I ve IV
- C) II ve III
- D) II ve IV
- E) III ve IV

4. Baharat yolu ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisinin doğru olduğu söylenemez?

- A) Bu yola sahip olan devletler siyasi ve ekonomik olarak gelişme göstermiştir.
- B) Hint Okyanusu, Baharat Yolu güzergahında bulunur.
- C) Doğunun baharatının batıya taşındığı bir ticaret yoludur.
- D) Baharat Yolu, Ümit Burnu'nun deniz ticaretinde önem kazanmasını sağlamıştır.
- E) Orta Çağ'ın önemli ticaret yollarından biridir.

5. Kıbrıs Adası'nın jeopolitik ve jeostratejik konumunun Türkiye'ye önemli etkileri bulunmaktadır.

Buna göre,

- I. İskenderun ve Mersin limanlarının güvenliği,
- II. askeri müdahale gerektirecek durumlarda adanın hava üssü olarak destek sağlayabilecek noktada olması,
- III. Toros Dağları'ndan adaya su taşıyan bir boru hattının olması

durumlarından hangileri bu etkiyi oluşturan unsurlar arasında yer alır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

6. Aşağıdakilerden hangisi Yunan Uygarlığı'na ait özellikler arasında yer almaz?

- A) Denizcilikle uğraşmış bir uygarlıktır.
- B) Akdeniz havzasında ticaret yapmışlardır.
- C) Polis adı verilen şehir devletleri kurmuşlardır.
- D) Avrupa hukuk sisteminin temellerini oluşturmuşlardır.
- E) Felsefe, edebiyat ve tarih alanında ilerlemişlerdir.

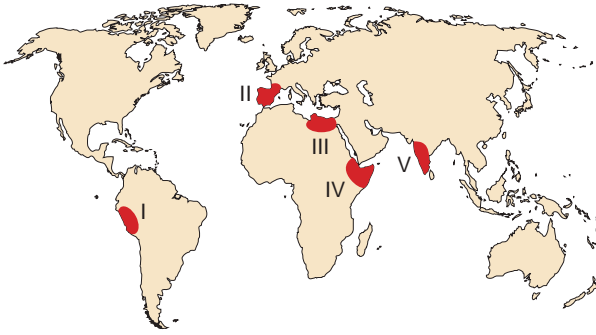
ÜNİTE TARAMA TESTİ - 1

7. • Tropikal ormanlar bu medeniyet için önemli besin kaynağı olmuştur.
• Balıkçılık önemli ekonomik faaliyetlerden birisidir.
• Mısır ve kakao tarımı yapılmıştır.

Yukarıda bazı özellikleri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Lidyalılar B) Babiller
C) Mayalar D) Mısırlılar
E) Sümerler

8. Batı Avrupalı denizcilerin Hint Okyanusu'na ulaşan yeni güzergahlar keşfetmek amacıyla çıktıkları deniz yolculukları yeryüzündeki kıta ve okyanusların konumsal öneminde değişim olmasına neden olmuştur.

Coğrafi Keşifler olarak bilinen bu yolculukların haritada numaralı kıyı bölgelerinden hangisindeki limanların öneminin artmasında öncelikle etkili olduğu söylenebilir?

- A) I B) II C) III D) IV E) V

9. • Güney Amerika'ya özgü lama adı verilen hayvanı beslemişlerdir.
• Balıkçılık, dokumacılık, çanak ve çömlek işçiliği gelişmiştir.
• Yaşam alanı olarak yüksek yerleri seçmişlerdir.

Yukarıda tanıtıcı bazı özellikleri verilen uygarlık aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnkâ B) Aztek C) Sümer
D) Roma E) Babil

10. Aşağıda Türk kültürünün bazı özellikleriyle bu özelliklerin ortaya çıkmasına neden olan faktörler eşleştirilmek istenmiştir.

	Kültür özelliği	Neden
I.	Kilim dokumacılığı yapılması	Koyun besiciliği
II.	Küçükbaş hayvancılık yapılması	Karasal iklim koşulları
III.	Geniş bir yayılış alanı olması	Göç
IV.	Göçebe yaşam	Kerpiç meskenlerin varlığı

Yapılan eşleştirmelerden hangileri yanlıştır?

- A) Yalnız II B) Yalnız IV C) I ve II
D) I ve III E) III ve IV

11. Aşağıda bazı kültürler ile bu kültürlerle ait özellikler eşleştirilmiştir.

Yapılan eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Avrupa kültürü: Ticaret ve sömürgecilik yoluyla dünyanın önemli bir kısmına yayılmıştır.
B) Slav - Rus kültürü: Sosyalist hukuk ve eğitim sistemi uygulanmaktadır.
C) Japon kültürü: Sanayileşme hem maddi hem manevi kültürü etkilemiştir.
D) Afrika kültürü: Hayvancılık önemli bir ekonomik faaliyetidir.
E) İslam kültürü: Anadolu, kültürün kaynak alanıdır.